

Driemaandelijke rapportage AIVD juli-september 2005

1 Islamistisch terrorisme

1.1 Duiding algemeen (dreigings)beeld

Nationaal

- Het dreigingsniveau in Nederland blijft substantieel. De AIVD blijft rekening houden met (omvangrijke) terroristische aanslagen in ons land.
- De dreiging die uitgaat van lokale netwerken als de Hofstadgroep blijft onverminderd aanwezig. Nog immer acht de AIVD het voorstelbaar dat de nog op vrije voeten zijnde leden van de Hofstadgroep, medestanders en sympathisanten, één of meer gewelddadige acties overwegen of voorbereiden (*nota bene: deze rapportage heeft betrekking op het derde kwartaal van 2005. Om die reden bevat deze rapportage geen informatie over de arrestaties van enkele leden van de Hofstadgroep op 14 oktober 2005 en de eventuele gevolgen daarvan voor het actuele dreigingsbeeld. De CIVD wordt separaat over deze arrestaties geïnformeerd*). De arrestaties van twee radicale, Nederlandse moslims versterken het vermoeden dat vanuit lokaal geïnspireerde groepen of individuen, terdege rekening moet worden gehouden met onvoorspelbare acties.
- Transnationale jihadistische netwerken blijven in ons land actief, met name op het terrein van de jihadgang richting Irak en andere internationale reisbewegingen van jihadisten.
- De afgelopen maanden heeft Nederland te maken gehad met een toename van het aantal incidenten – met name rond het openbaar vervoer – en onbevestigde berichten die zouden wijzen op een op handen zijnde aanslag. Tot op heden is uit onderzoek niet gebleken dat er daadwerkelijk voorbereidingshandelingen zouden plaatsvinden voor een aanslag. Om geen enkel risico te nemen zijn deze onbevestigde berichten aanleiding geweest voor de afkondiging van een lichte terreurdreiging en het opvoeren van beveiligingsmaatregelen ten aanzien van de sector Spoor. Een aantal berichten is inmiddels ontkracht. Het onderzoek naar de overige berichten wordt gecontinueerd.

Internationaal

- Het feit dat Zawahiri de verantwoordelijkheid voor de aanslagen van 7 juli in Londen heeft opgeëist, geeft aan dat de Al Qa'ida leiding elke mogelijkheid aangrijpt om propaganda te maken voor de wereldwijde jihad tegen en in het Westen. Dat deze propaganda een inspirerende en mogelijk mobiliserende werking heeft op lokale jihadistische netwerken en individuen in Europa moge duidelijk zijn.
- De antiterrorisme-activiteiten van de Pakistaanse overheid hebben de operationele activiteiten van Al Qa'ida en andere organisaties beperkt.
- Zarqawi's 'oorlogsboodschap' aan het adres van de shi'ieten in Irak lijkt te passen in zijn streven de jihad te verplaatsen naar de directe buurlanden.

1.2. Onderzoeken en mobiliseren.

1.2.1.

CT Infobox

In het derde kwartaal is een begin gemaakt in de samenwerking tussen de CT Infobox en de FIOD/ECD, en het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT)/het Bureau ter politieële ondersteuning van de Landelijk officier van justitie inzake de Wet MOT (BLOM), onderdeel van het KLPD. De samenwerking met de FIOD/ECD betreft een pilot, op basis van het bestaande convenant tussen de AIVD en de FIOD/ECD, in de vorm van detacheringen en het voorleggen van dossiers. Het uiteindelijke doel is om de verschillende databestanden van zowel MOT/BLOM als FIOD/ECD 'real time' en 'on-line' beschikbaar te maken voor de CT Infobox.

Naar aanleiding van een aantal kritische vragen van de Commissie Bescherming Persoonsgegevens (CBP) over de procedures en werking van de CT Infobox, heeft de AIVD een schriftelijke toelichting verstrekt aan de Tweede Kamer. De CBP heeft positief gereageerd op de toelichting en aangegeven dat de meeste essentiële vraagtekens zijn weggenomen.

Samenwerking vreemdelingenketen

Op 1 juli 2005 heeft de AIVD-notitie "De inzet van de vreemdelingenketen bij de brede aanpak van terrorismebestrijding: mogelijkheden voor het gebruik van risico-indicaties" aangeboden aan en besproken met de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie. In de afgelopen drie maanden is gestart met de uitvoering van de afspraken die op basis van de notitie zijn gemaakt. Doel is medewerkers in het immigratieproces te voorzien van praktische aanwijzingen, waarmee zij in staat zijn signalen van mogelijke betrokkenheid bij terrorisme vroegtijdig te onderkennen. Daartoe wordt onder meer samengewerkt met het ministerie van Buitenlandse Zaken, de Koninklijke Marechaussee en de Immigratie- en Naturalisatiedienst.

Voorts zijn drie notities opgesteld over de samenwerking tussen de AIVD en respectievelijk de Koninklijke Marechaussee, de Vreemdelingenpolitie en de Zeehavenpolitie. Hierin wordt uiteengezet op welke wijze deze instanties kunnen bijdragen aan terrorismebestrijding. De AIVD heeft bij de staf van de Koninklijke Marechaussee presentaties over dit thema gegeven, waarbij nader is ingegaan op de manier waarop de grensbewaking, het Mobiel Toezicht Vreemdelingen en het netwerk van KMar-liaisons in het buitenland (thans in opbouw) kunnen worden ingezet.

1.2.2 Internationaal terrorisme

De AIVD verricht onderzoek naar ontwikkelingen op het gebied van internationaal terrorisme, inclusief de inspanning van de betreffende regeringen inzake de bestrijding van terrorisme. Het onderzoek richt zich vooral op terrorisme vanuit islamistische overtuiging en concentreert zich op Irak, Syrië, het Arabisch schiereiland, Iran, Afghanistan, Pakistan, Indonesië, Noord-Afrika, de noordelijke Kaukasus waaronder Tsjetsjenië, de westelijke Balkan en Centraal-Azië. Hieronder worden de resultaten van de AIVD-onderzoeken op deze gebieden weergegeven.

Aanslagen in Londen

De aanslagen in Londen van 7 en 21 juli 2005 hebben geleid tot intensief onderzoek van de AIVD. Hoewel er indicaties waren dat er een verband was met Nederland, heeft het AIVD onderzoek daarvan geen bevestiging opgeleverd. De reeks aanslagen in Londen toont aan dat moslims die in West-Europa zijn opgegroeid of op jonge leeftijd naar Europa zijn geëmigreerd, vatbaar blijken voor het jihadistische gedachtegoed en het gebruik van geweld niet schuwen. Nieuwe aanslagen in Europese steden lijken slechts een kwestie van tijd. Bovendien is andermaal gebleken dat het openbaar vervoer een geprefereerd "soft target" is. De origine van de daders verbreedt zich: naast Noord-Afrika en Pakistan komen nu ook de Hoorn van Afrika en Jamaica in beeld. Het is zaak om de voedingsbodem voor radicalisering en rekrutering nog verder te analyseren, waarbij verschillen tussen Europese landen en verschillen tussen etnische groepen in beschouwing worden genomen.

De AIVD is zich ervan bewust dat er dreiging uit kan gaan van 'homegrown' geradicaliseerden en dat radicaliseringsprocessen hierbij de opmaat kunnen vormen voor het plegen van geweldsactiviteiten.

Een ander nieuw element in de aanslagen in Londen is dat het de eerste zelfmoordaanslagen zijn geweest die in Europa hebben plaatsgevonden. Het gevaar bestaat dat andere jihadistische netwerken en individuen in Europa zich gesterkt voelen in hun pogingen om, ondanks een beperkt aantal mensen en middelen, tot actie over te gaan, nu ze hebben waargenomen welke impact een succesvolle, relatief goedkope en eenvoudig uitgevoerde aanslag met zelfgefabriceerde explosieven kan hebben.

Turkije – PKK

In de zomer van 2005 heeft zich een golf van aanslagen voorgedaan op tal van toeristische en economische doelen in Turkije. Bij deze aanslagen in badplaatsen als Cesme, Antalya en Kusadasi, alsook op toeristische doelen in Istanbul, zijn verschillende slachtoffers gevallen. Sommige van deze aanslagen zijn opgeëist door de 'Koerdische Vrijheidsvalken', een militante Koerdische groep die ook in augustus 2004 een aanslag pleegde op een toeristisch doelwit. Hoewel het verband tussen de 'Valken' en de PKK vooralsnog niet is hard te maken, kunnen de aanslagen op instemming rekenen onder Koerden die ijveren voor het hervatten van de gewelddadige Koerdische strijd tegen de Turkse staat. Dat de Turkse premier Erdogan op 12 augustus in een toespraak in Diyarbakir ouvertures leek te maken in de richting van de Koerden in Turkije, werd door sommige PKK-leiders in Nederland beschouwd als een direct gevolg van het hervatten van de gewapende strijd, en dus als bewijs van de effectiviteit daarvan. Op 19 augustus heeft de PKK, wellicht als reactie op Erdogan's toespraak, een eenzijdige wapenstilstand aangekondigd die een maand zou gelden. Later kondigde de PKK aan dat de periode zou worden verlengd tot 3 oktober, de dag dat de onderhandelingen tussen Turkije en de EU over een toetreding zouden moeten gaan beginnen. De AIVD beschikt niet over aanwijzingen dat de Koerdische strijd zich zal verplaatsen naar buiten Turkije, evenmin dat er buiten Turkije Turkse doelen bedreigd worden door Koerden. Het lijkt er überhaupt op dat het geweld in de afgelopen zomermaanden het overgrote deel van de Koerdische gemeenschap in Nederland vooralsnog onberoerd liet.

De Duitse autoriteiten hebben begin september invallen gedaan bij verschillende Koerdische instellingen, waaronder de pro-Koerdische krant Özgür Politika en persbureau Mezopotamya Haber Ajansi. Deze worden in Duitsland beschouwd als verlengstukken van de aldaar verboden PKK.

Turkije - DHKP/C**Irak**

Irak neemt een bijzondere plaats in binnen de ontwikkeling van het islamistisch terrorisme. De strijd in Irak vormt momenteel de belangrijkste mobiliserende factor voor extremistische moslims overal ter wereld, zowel als bron van inspiratie en motivatie, als in de vorm van een strijdgebied. Hoewel de jihadgroepen in Irak vooral bestaan uit Irakezen en jihadisten uit omliggende landen, reizen ook vanuit of via Europa ervaren moslimstrijders naar Irak.

De grootste risicofactor van de Irak-oorlog voor Europa ligt op termijn in de migratie van (getrainde) jihadisten vanuit Irak naar Europa. Tot dusverre lijkt echter nog nauwelijks sprake te zijn van een uitstroom van jihadisten vanuit Irak naar Europa, laat staan naar Nederland.

Indonesië

Op 1 oktober 2005, net buiten het derde kwartaal, voerden drie zelfmoordterroristen een gecoördineerde aanslag uit in Bali.

Pakistan/Afghanistan

Na de zelfmoordaanslagen op het openbaar vervoer in Londen van 7 juli jl. bleek dat de daders van Pakistaanse afkomst waren. De zware internationale druk die hierdoor op Pakistan ontstond resulteerde in een hernieuwde inzet van de Pakistaanse autoriteiten om islamistisch terrorisme aan banden te leggen. De verplichte registratie van madaris (het meervoud van madrassa, een islamitische school) stuitte echter op felle protesten; succesvoller bleek de maatregel om buitenlandse studenten te verbieden aan een madrassa te studeren. Tevens vond een nieuwe golf arrestaties plaats, waarbij het leiderschap van militante organisaties merendeels ongemoeid bleef. Ondanks de nieuwe serie maatregelen van de Pakistaanse regering berichtten media over de heropening van terroristische trainingskampen in de grensregio en over de Taliban die vanuit Pakistan aanslagen zou voorbereiden in Afghanistan.

Op de Nederlandse ambassade in Islamabad is eind augustus een AIVD-liaison geplaatst. De AIVD wil hiermee de informatie-uitwisseling met de Pakistaanse dienst verbeteren en het onderzoek naar Pakistan verdiepen.

Het Arabisch Schiereiland

Het derde kwartaal van 2005 is relatief rustig verlopen voor wat betreft politieke en terrorisme-gerelateerde ontwikkelingen op het Arabisch Schiereiland. Belangrijkste gebeurtenissen waren het overlijden van koning Fahd van het KSA begin augustus en de aansluitende troonbestijging door kroonprins Abdullah. Daarnaast zette het Saoedische veiligheidsapparaat zijn successen in de strijd tegen het terrorisme voort. Enkele kopstukken van 'Al Qa'ida op het Arabisch Schiereiland' werden in augustus in Medina, en in september in Damman, uitgeschakeld.

2. Radicaliseringsprocessen

2.1 Duiding algemeen (dreigings)beeld

De achtergronden van de daders van de aanslagen in Londen tonen het belang aan van het verrichten van onderzoek naar en het tegengaan van radicaliseringsprocessen. Het is zaak het terrorismefenomeen vanuit een brede invalshoek te benaderen waarbij het plegen van terroristische geweldsactiviteiten wordt gezien als het sluitstuk van een radicaliseringsproces dat verloopt van niet geïntegreerd zijn, via radicalisering en rekrutering naar de bereidheid om aanslagen te plegen.

Aan het einde van het derde kwartaal heeft de AIVD gewerkt aan de voorbereiding van diverse Algemene Overleggen in de Tweede Kamer inzake radicalisering, radicalisme en terrorisme. In al deze debatten is pregnant naar voren gekomen dat het onderwerp radicalisering hoog op de politieke agenda staat. De Kamer deelde breed de notie van de grote ernst van dit probleem. De minister van BZK heeft onder meer toegezegd te zullen onderzoeken wat de verklarende factoren zijn van het grote aandeel dat Marokkaanse jongeren hebben in deze problematiek. De minister van BZK heeft onder meer een brief aan de Tweede Kamer toegezegd waarin de verklaringsgronden voor de vatbaarheid van (met name 2^e en 3^e generatie) Marokkaanse jongeren in Nederland voor radicalisering worden toegelicht. De AIVD zal in afstemming met de NCTb bijdragen aan de voorbereiding van deze kamerbrief.

2.2. Onderzoeken en mobiliseren

Financiering terrorisme en radicalisering

Het onder voorzitterschap van de AIVD tot stand gekomen rapport 'Stichtingen' van het Financieel Expertise Centrum (FEC) is op verzoek van de FEC-Raad op onderdelen aangescherpt. De voorzitter van de FEC-Raad, de heer Docters van Leeuwen, heeft op 26 augustus 2005 de rapportage aangeboden aan de ministeries van Financiën en Justitie. De AIVD heeft een afschrift van de rapportage aan de NCTb gezonden.

Turkse gemeenschap

De reactie in de Turkse gemeenschap op de aanslagen van juli 2005 in Londen lijkt overeen te komen met de reactie zoals die te bespeuren was na de moord op Theo van Gogh in 2004: de aanslagen worden afgekeurd en er wordt gevreesd dat moslims in den brede te maken zullen krijgen met de weerslag van deze aanslagen. Na de aanslagen kondigde de Britse regering harde maatregelen aan, waaronder een mogelijk verbod op de Britse Hizb ut-Tahrir (HUT). Deze voornemens lijken nauwelijks tot enige reacties te hebben geleid onder gekende HUT-

sympathisanten en -aanhangers in Nederland. Hoe de Britse plannen worden uitgevoerd en of het daadwerkelijk tot een verbod zal komen is thans nog onduidelijk.

Salafitische invloeden in Nederland

Het AIVD-onderzoek naar salafitische invloeden in Nederland heeft geleid tot analyses over twee islamitische stichtingen die de AIVD als invloedrijke centra beschouwt in de verspreiding van het salafisme in Nederland, en die een rol spelen in de radicalisering van bepaalde groepen moslims. Het betreft de stichting 'El-Tawheed' in Amsterdam en de 'Islamitische stichting voor opvoeding en overdracht van kennis' te Tilburg.

In algemene zin wordt in beide analyses inzichtelijk dat de beide stichtingen en betrokken personen (bestuursleden en imams) gelovigen aansporen om een isolationistische positie in te nemen ten opzichte van de Nederlandse maatschappij omdat zij het seculiere westerse samenlevingsmodel afwijzen. Zij propageren een leven voor moslims dat zich afspeelt in eigen kring, waarbij moslims aangezet worden tot het creëren van een parallelle islamitische samenleving die de Nederlandse samenleving afkeurt en ondermijnt.

Daarnaast is naar voren gekomen dat beide stichtingen een sterke zendingsdrang tentoonspreiden en dat zij actief trachten om het salafisme te verspreiden richting andere moskeeën in het land. Bovendien is gebleken dat activiteiten van beide salafitische centra bij sommigen hebben bijgedragen aan een proces van radicalisering.

Arabisch Europese Liga

Iraanse gemeenschap

De Stichting Anti terreur (OAT¹) is recent in Nederland opgericht door ex-leden van de Mujahedin-e Khalq (MKO), een Iraanse oppositiegroepering die van 1981 tot de Amerikaanse inval in Irak gewapende oppositie gevoerd heeft tegen het islamitische bewind in Iran en die al sinds mei 2002 binnen de Europese Unie op de lijst van terroristische organisaties staat. De oprichters van de stichting willen, naar eigen zeggen, voorkomen dat meer mensen ten prooi vallen aan terroristische organisaties en zeggen daarom de strijd te hebben aangeboden met het internationaal terrorisme. In de praktijk lijkt de organisatie zich echter voornamelijk te richten tegen de MKO, zoals ook door het programma van het eerste symposium van de stichting op 12 september jongstleden in Amsterdam bevestigd wordt. Officieel was het doel van het symposium het verhogen van het bewustzijn over de werkwijze van terroristische organisaties.

Voorafgaand aan het symposium heeft de OAT diverse vooraanstaande bewindslieden, politici en bestuurders uitgenodigd.

Het effect van het symposium is door de geringe respons en de lage opkomst gering geweest.

¹ Deze Stichting gebruikt de termen 'organisatie' en 'stichting' door elkaar heen, vandaar wordt hier de door henzelf gehanteerde afkorting OAT gebruikt.

3. Links- en rechtsextremisme

3.1. Duiding algemeen (dreigings)beeld links

In de eerste week van juli 2005 vond in het Schotse Gleneagles de G8-Top plaats. Dit was, voor het eerst sinds enige jaren, aanleiding voor Nederlandse anti- of andersglobalisten om in redelijk groten getale acte de présence te geven. Naast de trotskistische Internationale Socialisten waren dit keer ook enige tientallen linkse actievoerders aanwezig. Het meest actief waren de antimilitaristen en dierenrechtenactivisten. Deze laatste categorie gebruikte de G8-Top als springplank naar een grote *animal rights gathering* die ruim een week later in Kent plaats vond. De activiteiten van de Nederlandse manifestanten kenmerkten zich door een vreedzaam karakter.

3.2. Onderzoeken en mobiliseren.

Medio juli was een grote Nederlandse afvaardiging aanwezig bij de *animal rights gathering* in Tonbridge (Kent - UK).

Ook werd duidelijk dat Groot-Brittannië vanwege repressieve maatregelen steeds minder aantrekkelijk is voor acties. De acties zullen vermoedelijk steeds meer gaan plaatsvinden op het Europese continent en in de Verenigde Staten.

Zoals eerder gemeld heeft het Nederlandse Respect voor Dieren min of meer het voortouw bij de activiteiten in Europa.

3.3. Duiding algemeen dreigingsbeeld rechts

Het aantal aanhangers van rechtsextremistische organisaties en groeperingen in Nederland blijft onverminderd klein. De politieke activiteiten van de neonazi's blijven beperkt. Een aantal leden van de Nederlandse Volksunie is voornemens zich kandidaat te stellen voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2006 en heeft concrete stappen in die richting gezet.

Het uitkomen van de AIVD-nota (medio 2005) over de zogenaamde "Lonsdale-jongeren" in Nederland veroorzaakte in het veld van racisme-onderzoekers enige discussie. Deze discussie werd met name door de media aangezwengeld door uit zijn verband gehaalde citaten zoals dat het volgens de AIVD "wel mee zou vallen" met de problematiek rond deze jongeren. Van fundamentele kritiek uit onderzoekskringen op de nota van de AIVD lijkt echter geen sprake. Er is sprake van een verschil in benadering van het onderzochte fenomeen. De AIVD onderzoekt de dreiging voor de democratische rechtsorde die van deze jongeren uitgaat. Deze dreiging is vooralsnog gering. De AIVD wijst echter wel op de ernstige openbare ordeproblemen die deze jongeren op lokaal niveau (kunnen) veroorzaken. Racisme-onderzoekers (zoals de Anne Frank

Stichting) maken zich met name zorgen over de mate waarin juist deze openbare orde problemen op lokaal niveau worden opgepakt.

3.4. Onderzoeken en mobiliseren

Nederlandse Volksunie(NVU)

De activiteiten van de Nederlandse Volks Unie blijven op een laag pitje staan.

De jaarlijkse Rudolf-Hess herdenking in het Duitse Wunsiedel die op 20 augustus plaats zou vinden, is door een Duitse rechtbank verboden. De NVU reageerde gelaten en heeft ook niet aan een alternatieve demonstratie deelgenomen.

Constant Kusters heeft zich kandidaat gesteld voor de gemeenteraadsverkiezingen in Arnhem in 2006. Daar nemen ook de Gelderse Centrum Democraten aan de verkiezingen deel. De Gelderse CD is in juni dit jaar opgericht. Lijsttrekker is _____, die van 1994 tot 1998 voor de CD in de gemeenteraad van Arnhem heeft gezeten. Kusters ziet niets in samenwerking met de Gelderse CD.

Racial Volunteer Force (RVF)

Het Nederlandse RVF, dat nog steeds zeer gering in omvang is, heeft op 6 augustus een politieke bijeenkomst gehouden in Antwerpen. Aan de bijeenkomst namen 25 personen deel.

Voorpost

Na jaren van inactiviteit treedt Voorpost weer in de openbaarheid. Vooralsnog bestaan de activiteiten uit het plakken van stickers met leuzen zoals "Geen Jihad in onze straat". Voorpost, dat momenteel circa 40 aanhangers heeft, is vooral actief in de omgeving van Den Haag, Zoetermeer, Amsterdam, Rotterdam en Zeeland.

Nationale Alliantie

De AIVD verricht onderzoek naar de brandstichting in de Surinaamse moskee in Rotterdam. Op woensdag 15 juni 2005 werd in de oudbouw van deze moskee brand gesticht. Ondanks openbare verklaringen van de Nationale Alliantie zelf, heeft de AIVD aanwijzingen dat een sympathisant van de Nationale Alliantie de mogelijke dader is.

"Lonsdale-jongeren"

In Zoetermeer is een groep van ongeveer 30 personen actief die zichzelf Soetermeer Skinhead Front noemt (SSF). Deze gabbers verschillen van andere "Lonsdalers" in Zoetermeer doordat het SSF een radicaler, duidelijk rechts-extremistisch gedachtegoed aanhangt en ook in houding en kleding uiting geeft aan dit gedachtegoed.

4. Inmenging vreemde mogendheden

4.1. Duiding algemeen (dreigings)beeld

In de verslagperiode is gewerkt aan het actualiseren van een dreigingsanalyse van de activiteiten van buitenlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Op basis van deze vergelijkende dreigingsanalyse zullen de onderzoeksprioriteiten op het terrein van contra-inmenging (CI) voor het komende jaar worden bepaald. Deze dreigingsanalyse zal in het vierde kwartaal worden afgerond en vervolgens worden geoperationaliseerd.

Het is van belang dat bedrijven en (overheids-)organisaties, die mogelijk in de belangstelling staan van buitenlandse mogendheden of inlichtingendiensten, zich bewust zijn van het risico van buitenlandse inmenging. De AIVD heeft in het kader van zijn taak op dit gebied samen met de MIVD een tweede, geactualiseerde druk uitgebracht van de bewustzijnsverhogende CI-brochure. In deze brochure, bestemd voor zowel overheid als bedrijfsleven, wordt een overzicht gegeven van de diverse dreigingstypen op CI-gebied en worden tevens actuele voorbeelden genoemd. De geactualiseerde brochure heeft de nodige media-aandacht gekregen. Eveneens in het kader van bewustzijnsverhoging zijn presentaties gegeven aan het ministerie van Buitenlandse Zaken en aan enkele kwetsbare onderzoeksinstituten.

4.2. Onderzoeken en mobiliseren

5. Proliferatie van massavernietigingswapens en hun overbrengingsmiddelen

In september 2005 heeft de AIVD deelgenomen aan het inlichtingenoverleg van het Missile Technology Control Regime (MTCR). Het MTCR is een samenwerkingsverband van technologisch hoogontwikkelde landen met als doel de proliferatie van overbrengingsmiddelen tegen te gaan door afspraken te maken over exportcontroles. De AIVD heeft er een presentatie gehouden over verwervingsactiviteiten door Iran in Nederland t.b.v. het Iraanse raketprogramma.

6. Overige onderzoeken betreffende de inlichtingentaak buitenland

6.1. Internationale spanningen en geschillen

Early Warning Landenteam (EWL)

Binnen de AIVD is een project gestart dat moet leiden tot de vorming van een Early Warning Landenteam (EWL) met als doel signalen van opkomende internationale spanningen en geschillen in een vroegtijdig stadium te kunnen opvangen en te kunnen voorzien in de informatiebehoefte van strategische relaties van de AIVD waaronder de ministeries van Algemene- en van Buitenlandse Zaken. De vorming van het EWL bevindt zich thans een wervingsfase.

7. Overige aangelegenheden

7.1 Liaisonposten

De AIVD-liaison in Islamabad, Pakisten is zijn werk begonnen. De nieuwe liaisons in Rabat, Jakarta en Aruba bereiden hun vertrek naar hun posten voor. De Turkse veiligheidsdienst heeft ingestemd met de plaatsing van een AIVD-liaison in Ankara. Op korte termijn zal in samenwerking met het ministerie van BZ de daadwerkelijke plaatsing worden voorbereid.

7.2

7.3 Multilaterale internationale fora

In Nederland vond onder voorzitterschap van de AIVD de jaarlijkse plenaire vergadering van de Club de Forum plaats, een overleg-gremium van een groot aantal Europese inlichtingendiensten. De vergadering stond in het teken van de actualiteit (bomaanslagen in Londen) en van het strategische onderwerp: eindigheid van de voorraad fossiele brandstoffen en de gevolgen daarvan voor het machtsverevenwicht in de wereld en het werk van inlichtingendiensten. Daarnaast werd aandacht besteed aan de situatie in Irak en Iran. Tevens verwelkomde FORUM vier nieuwe leden, de inlichtingendiensten van Hongarije, Polen, Letland en Slovenië. De reguliere halfjaarlijkse vergadering van hoofden van dienst van de Counter Terrorist Group vond plaats in Londen. Ook hier werd onder meer aandacht besteed aan lessen die getrokken kunnen worden uit de bomaanslagen in Londen.

7.4 Nationale Sigint Organisatie (NSO)

Met de opening van het satellietgrondstation Burum (SGS Burum), is op 6 september j.l. een stap gezet in de ontwikkeling van de Nationale Sigint Organisatie (NSO). Het SGS Burum is geopend door de Directeur van de DMIVD en plv. Hoofd van de AIVD). Op het terrein worden momenteel 11 satellietantennes gebouwd, wordt een apparatuurruimte verbouwd en wordt een tijdelijk bedieningsgebouw ingericht. Naar verwachting is dit alles in het eerste kwartaal van 2006 gereed. De apparatuur die momenteel wordt aangeschaft zal in de eerste helft van 2006 afgeleverd. Met de installatie hiervan kan reeds een begin worden gemaakt in de loop van het eerste kwartaal van 2006. Gedurende deze periode zal het eerste NSO-personeel dan ook zijn intrek nemen in het tijdelijke bedieningsgebouw. Het definitieve bedieningsgebouw zal naar verwachting in 2008 gereed zijn. Gelijktijdig met de bouwactiviteiten op Burum wordt de organisatie NSO opgebouwd.

8. Beveiligingsbevordering, bewaking & beveiliging en veiligheidsonderzoeken

8.1 Personen, objecten en diensten (stelsel Bewaken en Beveiligen)

De nota naar aanleiding van het verslag betreffende het wetsvoorstel tot wijziging van de WV 2002 in verband met de invoering van het nieuwe stelsel voor Bewaking en Beveiliging is begin oktober naar de Tweede Kamer gestuurd.

In het derde kwartaal heeft de AIVD in het kader van het stelsel bewaken en beveiligen 90 dreigingsmeldingen en dreigingsinschattingen aan de Coördinator Bewaken en Beveiligen (CBB) geleverd (in het eerste kwartaal van 2005 waren het er 63 en in het tweede kwartaal 105). De meldingen en inschattingen hadden onder meer betrekking op ICTY-getuigen, binnen- en buitenlandse bewindspersonen, fractievoorzitters, diplomaten, diplomatieke objecten en evenementen, zoals Sail Amsterdam 2005. Ook het proces tegen de Hofstadverdachten, de aanhouding van _____ en de in beslaggenomen zaken in de woning van _____ vormden aanleiding voor het leveren van dreigingsinschattingen.

De sectoren Gas, Elektriciteit en Nucleair zijn toegevoegd aan het Alerteringsstelsel Terrorismebestrijding. Op verzoek van de NCTb heeft de AIVD analyses vervaardigd voor deze sectoren. Mede op basis van deze analyses zijn door de minister van Justitie alerteringsniveau's afgekondigd. De drie nieuwe sectoren bevinden zich allen in het basisniveau, wat betekent dat de beveiligingsmaatregelen uitgaan van een normale situatie, waarin geen sprake is van een bijzondere dreiging.

8.2 Beveiliging bijzondere informatie

Conform het advies van de interdepartementale Werkgroep Bijzondere Informatiebeveiliging (WBI) heeft het hoofd van de AIVD, namens de minister van Binnenlandse Zaken verschillende producten goedgekeurd voor het gebruik met gerubriceerde informatie. Het gaat om een mobiele telefoon, software voor het beveiligen van bestanden en een apparaat waarmee harde schijven van computers veilig gewist kunnen worden.

8.3 Vitale sectoren

De AIVD is sinds 2002 betrokken bij de interdepartementale aanpak Bescherming Vitale Infrastructuur, die gecoördineerd wordt door BZK. Het rapport 'Bescherming Vitale Infrastructuur', waarin de resultaten van de eerste analyses van de kwetsbaarheid van de vitale infrastructuur in Nederland zijn beschreven is 16 september jl. besproken in de MR en op 10 oktober jl. met de Tweede Kamer. In het rapport is de aanbeveling van de AIVD opgenomen, dat nadat een eerste goede stap is gezet met de kwetsbaarheidanalyses, nog veel gedaan moet worden. Er moet bijvoorbeeld geïnvesteerd worden in capaciteit voor en kennis van security en het uitvoeren van verdiepingsslagen.

In algemene zin luidde de conclusie dat de vitale infrastructuur in Nederland redelijk goed is beveiligd. De TK heeft ingestemd met conclusies en aanbevelingen van het rapport.

8.4 Veiligheidsonderzoeken

De doorlooptijden van de veiligheidsonderzoeken zijn in het derde kwartaal vrijwel gelijk gebleven. Daarmee blijven de doorlooptijden van de gewone A-onderzoeken en de A-onderzoeken langer dan de wettelijke termijn van 8 weken (respectievelijk 13 en 12 weken). De redenen liggen onveranderd in een overschrijding van het afgesproken aanbod onderzoeksaanvragen door de KLPD, de hausse bij BZ als gevolg van de zomerronde, de personele groei van de AIVD en de grote inzet van AIVD-onderzoekers bij de opleiding van politiefunctionarissen tot veiligheidsonderzoekers. Ook speelt het de uitvoering van veiligheidsonderzoeken parten dat eenderde van bewerkfuncties vacant is. Van de B- en C- veiligheidsonderzoeken werden respectievelijk 87% en 80% uitgevoerd binnen de acht weken termijn.

8.5 Overige beveiligingsbevorderende activiteiten

De Ministerraad heeft ingestemd met het Beveiligingsvoorschrift 2005. Publicatie in de Staatscourant volgt naar verwachting in oktober. De AIVD maakt deel uit van een projectgroep belast met de implementatie van het voorschrift. De projectgroep staat onder leiding van pSg BZK. Het voorschrift voorziet ondermeer in een Coördinerend Beraad Integrale Beveiliging Rijksoverheid (CBIB). Dit beraad komt in plaats van de huidige Contactkring van Beveiligingsambtenaren.

9. Ontwikkelprogramma AIVD

9.1

9.2

9.2.1

9.2.2

9.2.3

9.2.4

9.2.5

9.2.6

9.2.7

9.2.8

9.2.9

9.2.10

9.2.11